

N:o 38.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående höjning i det under fjerde hufvudtiteln uppförda anslag till lindring i rustnings- och roteringsbesvären m. m.; Gifven Stockholms slott den 14 mars 1891.

Kongl. Maj:t, som denna dag till Riksdagen aflåter särskilda nådiga propositioner angående dels ändring i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885, dels höjning af det under fjerde hufvudtiteln uppförda anslag till beväringsskaps vapenöfningar m. m., och dels anslag under femte hufvudtiteln, i anledning af väckt förslag om utsträckta vapenöfningar för de värnpligtige, vill härmed föreslå Riksdagen att — för den händelse omförmälda propositioner, den förstnämnda dock endast i hvad densamma afser förändrad lydelse af 1 §, 3 § 1 mom., 6 §, 27 § 1 mom., 28 §, 33 § mom. 2 och 3 samt 34, 52 och 53 §§ värnpligtslagen, varda af Riksdagen godkända, — dels för år 1892 höja det under fjerde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till lindring i rustnings- och roteringsbesvären

nu	kronor 1,330,000
med	» 886,000
till	<u>kronor 2,216,000;</u>

dels medgifva,

att 1 och 6 §§ i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885 må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

»I rustnings- och roteringsbesvären skall, på sätt samt under iakttagande af de särskilda bestämmelser och undantag, som här nedan i denna lag om-

Bih. till Riksd. Prot. 1891. 1 Saml. 1 Afd. 20 Häft. (N:o 38.)

förmälas, lindring ega rum att årligen utgå intill 1892 med trettio procent, för år 1892 med femtio procent, för åren 1893 och 1894 med sextio procent, för åren 1895 och 1896 med sjuttio procent, för åren 1897 och 1898 med åttio procent, för åren 1899 och 1900 med nittio procent, allt af dessa besvärs uppskattade värde, samt från och med år 1901 med hela beloppet af samma värde.

§ 6.

Vid bestämmande af det belopp, hvarmed lindring, jemlikt § 1, bör rusthåll eller rote tillgodokomma, skall följande iakttagas:

A) *Beträffande effektiva rusthåll och rotar:*

För rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, skall till grund för beräkningen läggas fulla värdet å rustningen eller roteringen, sådant samma värde i § 2 mom. a) blifvit bestämdt, hvaremot för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, hvarom i § 5 mom. 1 förmäles, beräknas allenast det belopp, hvarmed nyssnämnda värde å rustningen eller roteringen öfverstiger understödet; kunnande, der understödet skulle uppgå till lika belopp med eller öfverstiga besvärets värde, sådan lindring, som i denna lag afses, icke ifrågakomma.

B) *Beträffande helvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet, vakanta rotar vid infanteriet samt vakanta rusthåll och rotar vid båtsmanshållet:*

1:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lika stor med eller större än det här ofvan i § 2 mom. a) bestämda värde å rustningen eller roteringen, skall för rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, till grund för beräkningen läggas vakansafgiftens eller nämnda afgifters sammanlagda belopp, men för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, endast det belopp, hvarmed vakansafgiften eller summan af berörda afgifter öfverstiger understödet; och kommer alltså, der understödet uppgår till lika belopp med eller öfverstiger afgifterna, lindring, hvarom i denna lag är fråga, icke att ega rum.

2:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lägre än det i § 2 mom. a) satta värde å rustningen eller roteringen, skall den lindring, som, enligt hvad här ofvan är stadgadt, skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgiftsbeloppet, men skulle denna skilnad vara lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen eller roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

C) *Beträffande halfvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet och vakanta rusthåll vid infanteriet:*

1:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lika stor med det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote i de fall och efter enahanda beräkningsgrund, som här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar stadgas.

2:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lägre än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall den lindring, som enligt hvad här ofvan är stadgadt skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skillnaden mellan nyssnämnda värde och afgift, men är denna skillnad lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen och roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

3:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet äfven för beklädnad, remtyg och beväpning, är större än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall öfverskottet tilläggas värdet å hela rustnings- eller roteringsbesväret och lindring å summan häraf, efter afdrag af understödet, der sådant utgår, tillgodokomma rusthållet eller roten i öfverensstämmelse med hvad här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar är stadgadt;»

dels och besluta,

att frälserusttjensten äfvensom presterskapets åliggande att vid inträffande krig utgöra krigsgärd i spanmål skola med ingången af år 1892 helt och hållet upphöra.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Hj. Palmstierna.

Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen uti statsrådet å Stockholms slott den 14
mars 1891.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre *Åkerhielm*,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve *Lewenhaupt*,
Statsråden: herr friherre *von Otter*,
herr *Wennerberg*,
friherre *Palmstierna*,
friherre *von Essen*,
friherre *Åkerhielm*,
Östergren,
Groll,
Wikblad.

19.

Departementschefen, statsrådet friherre *Palmstierna* anförde i underdånighet:

Angående
aftåtande till
Riksdagen af
nådig propo-
sition an-
gående höj-
ning i det
under fjerde-
hufvudtiteln
uppförda
anslag till
lindring i
rustnings-
och roterings-
besvärerna
m. m.

På grund af Eders Kongl. Maj:ts uppå föredragning af statsrådet och chefen för finansdepartementet nyss fattade beslut i fråga om grundskatternas afskrifvande torde det åligger mig att afgifva förslag i syfte att lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna, motsvarande den successivt fortgående afskrifningen af grundskatterna, må komma att utgå; och lärer derfor erfordras dels att i 1892 års riksstat uppföras tillgänglige medel för att för nämnda år åvägabringa en lindring i rustnings- och roteringsbesvärens uppskattade värde af ytterligare 20 procent och dels att bestämmelser att lindring i nämnda besvär med samma belopp, som för afskrifningen af grundskatterna äro föreslagna, skola för framtiden utgå, varda i lagen den 5 juni 1885 införda.

Hvad förstnämnda fråga angår, är, såsom bekant, anslaget till lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna, hvilket är af förslagsanslags natur, i 1891 års riksstat uppfördt med ett belopp af 1,330,000 kronor, hvilket belopp visat sig fullt förslå till bestridande af kostnaden för den nu med 30 procent utgående lindringen. En ökning i anslagets belopp utaf $\frac{2}{3}$ -delar eller i rundt tal 886,000 kronor lärer alltså för år 1892 vara af nöden.

Hvad vidare angår ändringarne i den s. k. lindringslagen torde, till undvikande af ett ständigt upprepande på särskilda ställen i densamma utaf de olika procent, hvarmed lindringen för framtiden skulle komma att utgå, lämpligast vara, att stadgande härom införes redan i första paragrafen och att derefter på de öfriga ställen i lagen, der bestämmelser om lindringsprocentens belopp för närvarande förekomma, införes hänvisning till nämnda paragraf.

Slutligen torde i förevarande sammanhang böra tagas under öfvervägande, om ej nu lika väl som år 1883, då fråga om rustnings- och roteringsbesvärernas fullständiga afskrifning förevar, förslag bör till Riksdagen hänskjutas om upphörande af extra roteringen och frälserusttjensten äfvensom presterskapets åliggande att vid inträffande krig utgöra krigsgärd i spanmål. Hvad angår sist omnämnda båda besvär, hvilka numera kunna sägas hafva förlorat all betydelse ur militärisk synpunkt, har jag intet att erinra deremot, att ett dylikt förslag framställes. Förhållandena beträffande extra roteringen synas mig deremot något olika. Till en början afsåg frågan år 1883 en fullständig afskrifning af rustnings- och roteringsbesvärerna, under det att för närvarande förutsättes, att samma besvär fortfarande skola ega bestånd och att de rustnings- och roteringskyldige endast skola komma i åtnjutande af ett mot dessa besvär värde svarande vederlag. Analogien emellan nämnda besvär och extra roteringen synes mig alltså för närvarande endast kunna medföra, att ersättning för de prestationer, som i extra roteringen innefattas, skulle, utan rubbning af den med extra roteringen förenade skyldighet, vederbörande tillerkännas. Vidare torde grundade anspråk på extra roterings upphörande före ingången af det år, då lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna skall utgå med dessa besvär fulla värde, knappast med fog kunna framställas; och då slutligen, enligt kontrakt med vederbörande hemmansegare extra roteringen skall af de flesta hemman, som deraf äro betungade, på det sätt utgöras, att vederbörande rotar skola i krigstid för hären anskaffa hästar, men denna skyldighet ingalunda är för hären utan betydelse, så länge frågan om sättet, huru behovet deraf i öfrigt skall tillgodoses, icke blifvit genom lag definitivt ordnad, synes mig lämpligast, att frågan om den ersättning, som möjligen kan anses böra utgå till innehafvare af extra roterade hemman, icke för närvarande upptages till behandling.

Under återopande af hvad jag sålunda anført, hemställer jag alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att för den händelse att de förut denna dag af Eders Kongl. Maj:t beslutade nådiga propositioner angående dels ändring i vissa delar af värnpligtslagen, dels höjning af det under fjerde hufvudtiteln uppförda anslag till bevaringsmanskapets vapenöfningar m. m. och dels anslag under femte hufvudtiteln i anledning af förslaget om utsträckta vapenöfningar för de värnpligtige, varda, förstnämnda proposition dock endast i hvad densamma afser förändrad lydelse af 1 §, 3 § 1 mom., 6 §, 27 § 1 mom., 28 §, 33 § momenten 2 och 3, samt 34, 52 och 53 §§ värnpligtslagen, af Riksdagen godkända, —

dels för år 1892 höja det under fjerde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till lindring i rustnings- och roteringsbesvären

nu	kronor 1,330,000
med	» 886,000
till	<u>kronor 2,216,000;</u>

dels medgifva,

att 1 och 6 §§ i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885 må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

I rustnings- och roteringsbesvären skall, på sätt samt under iakttagande af de särskilda bestämmelser och undantag, som här nedan i denna lag omförmälas, lindring ega rum, att årligen utgå intill 1892 med 30 procent, för år 1892 med 50 procent, för åren 1893 och 1894 med 60 procent, för åren 1895 och 1896 med 70 procent, för åren 1897 och 1898 med 80 procent, för åren 1899 och 1900 med 90 procent, allt af dessa besvärs uppskattade värde, samt från och med år 1901 med hela beloppet af samma värde.

§ 6.

Vid bestämmande af det belopp, hvarmed lindring, jemlikt § 1, bör rusthåll eller rote tillgodokomma, skall följande iakttagas:

A) *Beträffande effektiva rusthåll och rotar:*

För rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, skall till grund för beräkningen läggas fulla värdet å rustningen eller roteringen, sådant samma värde i § 2 mom. a) blifvit bestämdt, hvaremot för rusthåll eller

rote, som är i åtnjutande af understöd, hvarom i § 5 mom. 1 förmåles, beräknas allenast det belopp, hvarmed nyssnämnda värde å rustningen eller roteringen öfverstiger understödet; kunnande, der understödet skulle uppgå till lika belopp med eller öfverstiga besvärets värde, sådan lindring, som i denna lag afses, icke ifrågakomma.

B) *Beträffande helvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet, vakanta rotar vid infanteriet samt vakanta rusthåll och rotar vid båtsmanshållet.*

1:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lika stor med eller större än det här ofvan i § 2 mom. a) bestämda värde å rustningen eller roteringen, skall för rusthåll eller rote, som icke åtnjuter understöd, till grund för beräkningen läggas vakansafgiftens eller nämnda afgifters sammanlagda belopp, men för rusthåll eller rote, som är i åtnjutande af understöd, endast det belopp, hvarmed vakansafgiften eller summan af berörda afgifter öfverstiger understödet; och kommer alltså, der understödet uppgår till lika belopp med eller öfverstiger afgifterna, lindring, hvarom i denna lag är fråga, icke att ega rum.

2:o) Der vakansafgiften, med inberäkning deri jemväl af trosspassevolansafgiften, då sådan utgår, är lägre än det i § 2 mom. a) satta värde å rustningen eller roteringen, skall den lindring, som enligt hvad här ofvan är stadgadt, skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgiftsbeloppet, men skulle denna skilnad vara lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen eller roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

C) *Beträffande halfvakanta rusthåll och rotar vid kavalleriet och vakanta rusthåll vid infanteriet.*

1:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lika stor med det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall lindring tillgodokomma rusthåll eller rote i de fall och efter enahanda beräkningsgrund, som här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar stadgas.

2:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet jemväl för beklädnad, remtyg och beväpning, är lägre än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall den lindring, som enligt hvad här ofvan är stadgadt skolat tillkomma rusthållet eller roten, om besväret varit effektivt, minskas med skilnaden mellan nyssnämnda värde och afgift, men är denna skilnad lika stor med eller större än berörda lindring, kommer, så länge detta förhållande fortfar, någon lättnad i rustningen och roteringen enligt denna lag icke att ega rum.

3:o) Der vakansafgiften för karl, och vid infanteriet äfven för beklädnad, remtyg och beväpning, är större än det i § 2 mom. b) eller c) bestämda värde, skall öfverskottet tilläggas värdet å hela rustnings- eller roteringsbesväret och lindring å summan häraf, efter afdrag af understödet, der sådant utgår, tillgodokomma rusthållet eller roten i öfverensstämmelse med hvad här ofvan angående effektiva rusthåll och rotar är stadgadt;

dels ock besluta,

att frälserusttjensten äfvensom presterskapets åliggande att vid inträffande krig utgöra krigsgärd i spanmål skola med ingången af år 1892 helt och hållet upphöra.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, uppå tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, lemna nådigt bifall; och skulle nådig proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll bilagd, till Riksdagen aflåtas.

ex protocollo

Emil Hallgren.